

A végrehajtásban RÉSZTVEVŐ SZEREPLŐK

A belga bíróságok és törvényszékek által hozott döntések végrehajtásánál a végrehajtók kulcsszerepet játszanak. Polgári és kereskedelmi téren, monopóliummal rendelkeznek ami az okiratok kézbesítését, illetve a kényszervégrehajtást illeti. Ennek értelmében a végrehajtót a kényszervégrehajtás megtestülésének tekinthetjük. A kényszervégrehajtás közben felmerülő legkisebb probléma miatt is az adós a végrehajtási bíróhoz fordulhat (juge des saisies), aki az eljárás szabályszerűségéről dönt.

A végrehajtó hatásköre a büntetőügyek polgárjogi részére is kiterjedhet. Ugyanakkor a végrehajtó semmiképpen nem avatkozik bele a büntetőügyekben hozott ítéletek végrehajtásába, amelyek néhány büntetőtestületnek a hatáskörébe tartoznak.

• A bírósági végrehajtó

1. ÁLLAMI ÉS FÜGGETLEN TISZTVESELŐ

A végrehajtó egy állami és bírósági tisztviselő, aki szabad foglalkozású tevékenységet folytat.

Csak a szabad foglalkozású személyek tudnak teljes szabadsággal és elfogulatlansággal tevékenykedni, és e minőségükben szigorú etikai szabályrendszer betartására kötelezettek. Ugyan ez érvényes tehát a végrehajtókra is, akik mindemelett egy különleges felelősségrendszernek is alá vannak rendelve.

A végrehajtónak lényegében két szakmai identitása van: köztisztviselő és egyben szabad foglalkozású.

A végrehajtó független tevékenysége végülis a szabad foglalkozására vezethető vissza.

Emelett a tevékenysége közérdekű. A törvényhozó valóban rárótt néhány, kizárólag a hatáskörébe tartozó tevékenységet, mint például az okiratok kézbesítését. Mivel néhány feladat elvégzéséhez monopóliummal rendelkezik, nem tagadhatja meg szolgáltatását az arra őt felkérő jogalanyok.

A végrehajtó különleges és aktív feladatot lát el, amely a végrehajtói hatalom és az igazságszolgáltatás határmezsgyéjén található. Mivel szabad foglalkozású státussal rendelkezik, függetlenül és elfogulatlanul végzi tevékenységét.

A végrehajtó képességeit és tudását magas szintű felsőfokú iskolai képzésnek, és gyakorlati tapasztalat megszerzésének köszönheti (negyedéves jogi diploma, amelyet egy kétéves gyakorlat követ, majd egy engedélyeztetés).

A végrehajtásban RÉSZTVEVŐ SZEREPLŐK

A belga eljárási törvénykönyv (C. jud.) 516. cikkének megfelelően kézbesíti a bírósági idézéseket, valamint az ítéleteket és döntéseket, így módon a bíróságok képviselőjének lehet tekinteni.

Ezenkívül, a bíróságok által hozott döntések tárgyi végrehajtásáért is ő a felelős, ami a végrehajtó hatalom fontos részévé emeli.

2. A VÉGREHAJTÓ ILLETÉKSSÉGE

BÍRÓSÁGI TISZTVISELŐK

► Illetékesség

A székhelyük szerinti bíróság illetékességi területén a végrehajtók monopóliummal rendelkeznek a végzések összeállítását és kézbesítését illetően.

Továbbá, az összes bírósági határozat, végrehajtható okiratok, illetve végrehajtási záradékkal ellátott okiratok végrehajtásáról gondoskodnak.

A végrehajtók köztisztviselői feladatuk keretein belül, néhány nagyon fontos elv betartására kötelezettek:

- Ahogyan már az előbb említett „a székhelyük szerinti bíróság illetékességi területén” kifejezés is utal rá, a végrehajtók illetékessége egy meghatározott területre koncentrálódik, mégpedig a székhelye szerinti elsőfokú bíróság hatáskörére. Ezért, ha egy aktust kell egy másik bíróság illetékességi területén lakó adósnak kézbesíteni, a végrehajtó köteles a kézbesítést a lakóhely szerinti illetékes végrehajtó társához átírányítani.
- Tekintettel arra, hogy a végrehajtók tevékenységük végrehajtásában monopóliummal rendelkeznek, kötelesek segítséget nyújtani, bármennyiszer is kéri fel erre őket. Kivételt képez ez alól a szülők, illetve egyenes valamint negyedik fokú oldalági rokonok felkérése (C. jud. 517. cikke).

A C. jud. 1386. cikkének megfelelően, a végrehajtás maguknak az okiratoknak és bírósági döntéseknek, vagy azok másolatának felmutatásával lehetséges, feltéve ha azok végrehajtási záradékkal vannak ellátva. Az okirat végrehajtásának elévülési ideje 10 év.

A végrehajtó foganatosíthatja nemzeti és külföldi közjegyzői okiratok végrehajtását, ha ezen utóbbiak végrehajthatónak lettek nyilvánítva. Továbbá foganatosíthatja a végrehajthatóvá nyilvánítási eljárással (exequatur) végrehajthatóvá nyilvánított külföldi bírósági döntéseket, választottbírósági ítéleteket, bírósági döntéseket, ítéleteket, rendeleteket, illetve adóhivatali büntető szankciókat.

A végrehajtásban RÉSZTVEVŐ SZEREPLŐK

A végrehajtói végzések kézbesítése

A végrehajtó az egyedüli bírósági tisztviselő, aki a végzések kézbesítésére Belgium területén fel van hatalmazva.

Például:

- A végrehajtó bíróság elé idézhet személyeket.
- A végrehajtó tájékoztathatja a jogalanyokat a bíró döntéséről, mint például ítéletről. Másolatot kér ezen döntésről, amelyet továbbít az illetékes személynek.

A „signification” szó alatt, az okirat másolatának, végrehajtó által foganatosított kézbesítését kell érteni (C. jud. 32 cikk). A végrehajtható okiratot a kényszervégrehajtás megkezdése előtt minden esetben kézbesíteni kell.

A kézbesítést különféle részekre lehet bontani.

Elvileg, a végrehajtó mindig **személyes kézbesítést** foganatosít, tehát az aktus másolatának egy példányát a címzettnek adja át (C. jud. 33. cikk). Ezen kézbesítés bárhol megtörténhet, ahol a végrehajtó felleli a címzettet, mivel nem helyhez kötött.

A szemlélyes kézbesítésre mindig lehetőség van, ameddig a címzett Belgium területén tartózkodik.

Ha a személyes kézbesítés sikertelennek bizonyul, a címzett **lakhelyén**, vagy ennek hiányában, **tartózkodási helyén**, illetve egy jogi személy esetében a cég székhelyén vagy az ügyvezetés helyén történik meg a kézbesítés (C. jud. 35 cikk).

Ha a végrehajtó nem talál senkit a lakhelyen vagy a tartózkodási helyen, a végzés másolatát zárt borítékban a helyszínen hadja. Az eredeti végzésen és a kézbesített másolaton a végrehajtó feltünteti a dátumot, az időpontot és a helyszínt ahol a másolatot hagyta. Legkésőbb a következő munkanapon a végrehajtó egy ajánlott levelet küld el a címzettnek, amely néhány kötelező információt tartalmaz (C. jud. 38. cikk).

Ha a címzettnek nincsen lakhelye vagy tartózkodási helye Belgiumban, a C. jud 40. cikke alkalmazandó. A külföldre szóló kézbesítés esetén, a végrehajtó ajánlott vagy sima levelet küld el a címzett ismert külföldi címére. Ezen dokumentum postán történő feladása kézbesítésnek minősül.

Amennyiben a végrehajtónak nincsen tudomása a címzettnek sem belgiumi, sem külföldi laccíméről, a kézbesítés a királyi ügyésznél történik.

A végrehajtásban RÉSZTVEVŐ SZEREPLŐK

Európában történő kézbesítés esetén, a belga végrehajtónak, mindemellett az Európai Parlament és a Tanács 1393/2007/EK a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló rendeletét is alkalmaznia kell.

A kényszervégrehajtás

A végrehajtási záradékkal ellátott okiratok foganatosításához a végrehajtó az eljárási törvénykönyvben felsorolt különböző végrehajtási intézkedésekre támaszkodhat.

- Pénzbüntetés esetén

Végrehajtható okirat alapján, a végrehajtó kézbesíthet egy fizetési felszólítást, amelyet általában a végrehajtás első lépésének lehet tekinteni.

Majd foganatosíthat egy biztonsági vagy végrehajtási intézkedést ingo illetve ingatlan vagyontárgyakra.

Egy megelőző zárolás (biztonsági intézkedés) keretein belül a végrehajtó által a lefoglaló végzésben feltüntetett ingó vagy ingatlan vagyont meg kell ŐRIZNIE. Egy ilyenfajta zárolás 3 évig érvényes. Csak a részlegesen sikeres végrehajtó zárolás keretein belül van a végrehajtó felhatalmazva, hogy a megelőző zárlat alatt lévő ingó vagy ingatlan vagyont elmozdítsa (ez természetesen csak az ingó vagyont érinti, ami az ingatlan vagyont érinti, a végrehajtó kérheti egy lakatos és egy rendőrtiszt támogatását) és ELÁRVEREZZE. Ezen elárverezésből befolyó összeget a végrehajtó szétosztja a különböző hitelezők között az érvényes jogszabályok alapján.

Ugyanígy elképzelhető a **vagyon lefoglalása** (saisie-arrêt) is. Ebben az esetben, az adósnak tartozó személy kötelezve van az adósságának azon részét, amelyet a törvény nem véd, közvetlenül a végrehajtónak átadni. Itt is az átadott összeget a végrehajtó szétosztja a hitelezők között az érvényes jogszabályok alapján.

Például:

A hitelező kérésére, a végrehajtó az adós munkáltatójához fordulhat és lefoglalhatja az adós munkabérének a törvény által nem védett részét. Ebben az esetben a munkáltató köteles a munkabér nem védett részét közvetlenül a végrehajtónak kifizetnie.

A meghatalmazó beleegyezésével, a végrehajtónak meg kell vizsgálnia, melyik a legmegfelelőbb eljárási forma. Ebben az esetben, figyelembe veszi a elítélt vagyonának terjedelmét és sajátosságát.

A végrehajtásban RÉSZTVEVŐ SZEREPLŐK

A lefoglalási eljárás ellenére, a végrehajtó mindent megtesz annak érdekében, hogy békés megoldást találjon (az adósság részletekben történő megfizetése, határidők). Ezen kísérletek sikertelensége esetén, a végrehajtó a lefoglalásnak egy végleges jelleget ad, amely a lefoglalt ingó és ingatlan (közjegyzőn keresztül) vagyontárgyak elárverezéséhez vezethetnek.

- Bizonyos cselekedetre vagy valamely cselekménytől való tartózkodásra való ítélet

Egy magatartásra való ítélet (condamnation en nature) kényszervégrehajtásának foganatosítása nem mindig egyértelmű, de elképzelhető.

A végrehajtó például felügyelheti, hogy néhány végrehajtandó munkát valóban el lett végezve.

A legfontosabb intézkedés, amelyet végrehajthat, a lakbérlok kilakoltatása, amennyiben lakbérhátralékuk van. Az eljárási törvénykönyv tartalmazza az erre az esetre alkalmazandó eljárást.

Árverés

Amennyiben ingó vagyontárgy árverésére kerül sor, a végrehajtónak mindenképpen be kell avatkoznia.

Felülvizsgálja az árverés és az odaítélés helyes lefolyását
Az eladásról készített jegyzőkönyvnek közokirati értéke van.

► Díjszabás

Ahogy már említésre került, a végrehajtó köteles a törvényből eredő tevékenységeiért a törvény által kiszabott díjat megkérni.

Ez a díjszabás egy 1976 november 30.-i a végrehajtók által polgári és kereskedelmi ügyekben foganatosított aktusok díjáról szóló királyi rendeletben lett meghatározva. A díjak évente vannak indexálva.

A végrehajtók díja többek között tartalmazza a napidíjat, általányarat, költségeket, arányosan kivetett illetékeket... Tehát egyrészt azon díjakról van szó, amelyeket a végrehajtó felszámolhat a teljesített munkáért, másrészt a kiadások visszatérítése (például utazási költségek).

A gyakorlatban, a végrehajtó a meghatalmazójától mindig elkér egy előleget, hogy az előreláthatatlan kiadásokat fedezze (4. cikk, 4° AR).

A végrehajtásban RÉSZTVEVŐ SZEREPLŐK

A C. jud. 1024. cikkének megfelelően, ezen végrehajtási kiadások minden esetben azt a felet terheli, aki ellen a végrehajtás folyik. Ennek értelmében a végrehajtó megteszi a szükséges lépéseket, hogy ezt az összeget a hitelező részére behajtsa.

A végrehajtónak etikai kötelessége az adóst az őt terhelő kiadási költségekről folyamatosan értesíteni és törvény kötelezi ugyanezen adós részére történő részletes kimutatás átadására.

A SZABAD FOGLALKOZÁSÚ STÁTUS

A végrehajtó szabad foglalkozású minőségében is tevékenykedhet.

Ezen feladatok végrehajtásakor konkurenciában van más jogi foglalkozásokkal, ami azzal a következménnyel jár, hogy ebben az esetben nincsen a törvényes díjmeghatározáshoz kötve.

► A jegyzőkönyv készítés (constat)

A C. jud. 516. cikkének megfelelően a végrehajtó illetékes materiális tényekről való jegyzőkönyv készítésére, anélkül, hogy véleményt nyilvánítana a megállapított tények jogi vagy tárgyi következményeiről.

Konkrétan, a végrehajtó leírást ad egy szituációról, amelyik némely esetben csak ideiglenes jellegű. Csak azokat a tényeket tudja jegyzőkönyvbe felvenni, amelyeket saját maga tapasztal meg érzékszerveivel. Ezért nem mint szakértő tevékenykedik, és nem nyilváníthatja ki a véleményét, és ítéleznie sem szabad. Ennek értelmében a legtágnyilagosabban kell, hogy viselkedjen, és soha semmilyen formában nem végezhet „nyomozási” tevékenységet.

A leírást, amelyet a végrehajtó készített bizonyítékként használható fel egy már folyó vagy egy előkészületben lévő perben; mint például bizonyíték egy biztosítási perben, mint bizonyíték abban az esetben, ha sürgős intézkedéseket kell hozni attól tartva, hogy a tényállás gyorsan megváltozhat.

Például:

- Fel lehet kérni a végrehajtót, hogy egy helyzeetfelmérést, illetve leltárat készítsen egy lakásról és a benne lévő tárgyakról;
- Fel lehet kérni a végrehajtót, hogy egy építkezésen a munkálatok előrehaladásáról készítsen jegyzőkönyvet;
- Fel lehet kérni a végrehajtót, hogy jegyzőkönyvet készítsen a károkról, amelyek a végrehajtott munkálatokból, illetve természeti katasztrófákból erednek.

Megeshet az is, hogy a végrehajtót egy bíró bízta meg a jegyzőkönyv felvételével.

A végrehajtásban RÉSZTVEVŐ SZEREPLŐK

Például:

A végrehajtó, miután a bíró őt jelölte ki, jegyzőkönyvet készíthet olyan megállapított tényekről, amelyek házasságtörésre utalhatnak.

Annak ellenére, hogy a jegyzőkönyv felvétele jogilag elő van írva, a végrehajtó ezt mégis megtagadhatja.

Valójában a végrehajtó mindig alkuszik, ami a jegyzőkönyv elkészítésének díjkiszabását illeti.

A végrehajtót sokszor felkéri, hogy egy pályázaton vagy egy sorsoláson vegyen részt, például, hogy egy új rekordfelállítást állapítson meg és készítsen róla jegyzőkönyvet. Ebben az esetben is szigorúan tárgyilagosan kell eljárnia és csak a megállapított tényeket szabad jegyzőkönyvbe vennie.

Ezen kereten belül például a pályázat szabályait a végrehajtó írja meg és ő vigyázza felül és ellenőrzi, hogy nem történtek-e szabálytalanságok.

► **Ideiglenes vagyonkezelés**

A polgári törvénykönyv 488*bis* cikkének megfelelően, nagykorú személyt, aki egészségi állapotából kifolyólag nem képes vagyont kezelni és támogatásra szorúl, ideiglenes felülvizgázatot alá lehet helyezni.

A békebíró („juge de paix”) ebben az esetben kinevez a védelem alatt lévő személy vagyonának átmeneti kezelése céljából egy személyt.

Ezen személynek nem szabad egy szakképzett személynek lennie, de a gyakorlat megmutatta, hogy az ideiglenes vagyonkezelés sok és nehéz feladatokat foglal magába, így a választás legtöbbször mégis egy szakképzett személyre esik.

Annak ellenére, hogy legtöbbször az ügyvédek vannak ezen ideiglenes vagyonkezeléssel megbízva, a végrehajtók is elvégezhetik ezt a feladatot.

► **Felszámoló tevékenységek (médiateur de dettes)**

A végrehajtót továbbá cégfelszámoló tevékenységekkel is meg lehet bízni.

Ha egy személyt a bíró kollektív fizetéképtelenségi eljárás alanyának fogadott el, az összes folyó kényszervégrehajtási eljárás felfüggesztésre kerül és valamennyi hitelező be lesz idézve.

A végrehajtásban RÉSZTVEVŐ SZEREPLŐK

A felszámolói tevékenységgel megbízott személy egy tervet dolgoz ki az adóság megfizetése céljából, ugyanakkor biztosítja az adósnak a megélhetéshez szükséges összeget. Ilyen módon, az adósságtörlesztésnek lehetősége biztosítva van az adós részére. Néhány esetben az adósság eltörörlésre is kerül.

Belgiumban, a felszámolói tevékenységgel megbízott személyek díját törvény szabályozza. Minden évben indexálva van.

► A peren kívüli behajtás (Recouvrement amiable)

Minden ki nem fizetett adósság ügyében végrehajtóhoz lehet fordulni, aki megpróbálja a peren kívüli úton behajtani az adósságot. Ehhez egy felszólító levelet küld az adósnak, amelyet „lettre de mise en demeure”-nek nevezünk és amelyben ezen utóbbit felszólítja, hogy egy bizonyos határidőn belül fizesse ki tartozását. Ha ezen felszólításnak az adós nem tesz eleget, bíró elé idézhető.

Például:

Felkérhető a végrehajtó, hogy behajtsa az adós lakbérhátralékát.

► Zárgondnokság alá helyezés

A polgári törvénykönyv 1956. cikke alapján a zárgondnokság alá helyezés a pert képző tárgy egy harmadik személy felügyelete alá való helyezését jelenti. Ez a személy kötelezi magát arra, hogy visszaszolgáltatja a tárgyat megpedig annak a személynek, akinek a bírósági döntés ezt odaítéli.

A zárgondnokság alá helyezés szerződésből vagy bírósági döntésből eredhet.

Mindkét esetben lehetséges egy végrehajtó kinevezése.

► Fizetőképesség kinyomozása

Lévn, hogy a végrehajtó beavatkozási köre sokoldalú, ezért különböző információkhoz illetve adatbázisokhoz van hozzáférési joga. Ennek értelmében a hitelező kérheti, hogy az adós fizetőképességét illetően nyomozásokat végezzen.

Ezen nyomozás keretein belül a végrehajtó ellenőrizheti, hogy az adós szerepel-e már egy csődeljárási folyamatban és, hogy a birtokában van-e olyan vagyontárgyaknak, amelyeket a hitelező lefoglalhatna.

Így a hitelező felelősségteljesebb döntést hozhat, és egyben elkerülheti a felesleges kiadásokat, ami a behajtás folytatását illeti.

A végrehajtásban RÉSZTVEVŐ SZEREPLŐK

3. A VÉGREHAJTÓ FELELŐSSÉGE

Különleges státusa ellenére a végrehajtó köteles számos szakmai szabályt betartani. Amennyiben áthágja ezen szabályokat, szankciókat lehet rá kiróni.

FELELŐSÉG FEGYELMI TÉREN

A végrehajtó különleges fegyelmi rendszernek van alárendelve. Ha nem tartja be ezen etikai illetve jogi szabályokat, panaszt lehet ellene tenni.

Ezen panaszt az elnöknel (Syndic-Président) vagy azon kerületi végrehajtói kamara referensénél lehet benyújtani, amelyhez a végrehajtó tartozik.

A kerületi végrehajtói kamara tanácsa felülvizsgálja a panasz megalapozottságát. Ha az nem bizonyul megalapozottnak, a végrehajtó nem részesülhet fegyelmi büntetésben. Ezzel ellenben ha jogosnak bizonyul büntetés róható ki rá.

A Belga Nemzeti Végrehajtói Kamara nem fegyelmi szervezet. Ezért jogi alapon végrehajtó elleni fegyelmi eljárásban sem vehet részt. Továbbá a Nemzeti Végrehajtói Kamara nem jogszolgáltató szerv, így nem folytathat bírósági eljárást sem.

FELELŐSÉG POLGÁRI ILLETVE BŰNÜGYI TÉREN

A végrehajtót felelősségre lehet vonni polgári illetve bűnügyi téren. Így, függetlenül egy már folyamatban lévő fegyelmi eljárástól, bíróság elé lehet idézni.

A végrehajtó személyesen felelős minden szakmai mulasztásért, hacsak a kár nem elemi erőből ered (force majeure).

Általában mint fizetett megbízott képviseli azon felet akitől a díjazását kapja. Az ügyfelével szemben szerződéses felelősség kötelezi, amennyiben szakmai hibát ejt.

Egyben harmadik személlyel szemben elkövetett szerződésen kívüli károkozás, illetve szerződésen kívüli károkozással egy tekintet alá eső cselekmény miatt is felelősségre lehet vonni.

A végrehajtásban RÉSZTVEVŐ SZEREPLŐK

• A végrehajtói bíró (juge des saisies)

A eljárási törvénykönyv 1395. cikkének megfelelően, minden megelőző jellegű zárlattal, illetve kényszervégrehajtással kapcsolatban a végrehajtói bíró illetékes.

Csak a végrehajtási eljárás szabályosságáról illetve törvényszerűségéről hozhat döntést, akkor is ha ezen kérdések egy már folyó per keretein belül lépnek fel. Ezen bíró tehát a végrehajtás megkezdésétől illetékes a lefoglalás befejezéséig.

A végrehajtói bíró az ügy érdemével kapcsolatban csak néhány törvény által előírt esetben ítélezhet. Ennek értelmében, ítélezhet visszaigényléssel (revendication) kapcsolatos ügyekben, amelynek folyamán harmadik személy a végrehajtói bíró előtt érvényesíti tulajdonjogát a lefoglalt vagyontárgy felett. Ez vonatkozik az árverésből befolyó pénzüsszeg szétosztásakor felmerülő kérdésekre is, ami a szétosztási sorrendet, illetve az elosztási hozzájárulást illeti (distribution par contribution).

A végrehajtói bíró lefoglalási eljárásban való illetékességét csak egy bírói érdemi döntés tudja megkérdőjelezni, amelynek tárgya maga a lefoglalás és amely ideiglenesen végrehajthatóvá lett nyilvánítva. Ebben az esetben csak a másodfokú bíróhoz lehet fordulni.

A végrehajtási bíró döntései mindig ideiglenesen végrehajthatóak. Ez azt jelenti, hogy a döntése azonnal végrehajtható, annak ellenére, hogy az egy esetleges fellebbezés tárgyát képezi.

Továbbá, ő adja meg az engedélyt a hitelező egyoldalú kérelmére benyújtott biztosító intézkedés foganatosításához. Ezen kérelmet kötelező ügyvédnek aláírnia. A végrehajtási bírónak 8 napon belül kell döntését meghoznia.

- December 2011 -

További információk az alábbi címen érhetők el : eje@europe-eje.eu

Az EJE (Európai Bírósági Végrehajtás) projekt részben az Európai Bizottság támogatásával valósult meg

Ez a dokumentum csak a szerzőt terheli

Az Európai Bizottság nem vállal felelősséget a benne elhangzott információk bármilyen formában történő felhasználásáért.

